

Теорія і методика професійної освіти

УДК796.077.5:378.02+372.8(045)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17545971>

Вплив інтерактивних методів навчання на вмотивованість до навчання у студентів закладів вищої освіти фізкультурного профілю

Павлова Тетяна Віталіївна

к. фіз. вих., доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національного університету фізичного виховання і спорту України

Україна, м. Київ -03150, вул. Фізкультури 1

ORCID- <https://orcid.org/0009-0009-6487-3533>

Долженко Людмила Павлівна

к. фіз. вих., доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національного університету фізичного виховання і спорту України

Україна, м. Київ -03150, вул. Фізкультури 1

ORCID- <https://orcid.org/0000-0002-8830-875X>

Кузнецова Лариса Іванівна

к. фіз. вих., доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національного університету фізичного виховання і спорту України

Україна, м. Київ -03150, вул. Фізкультури 1

ORCID- <https://orcid.org/0000-0001-9322-8984>

Перегінець Михайло Михайлович

к. фіз. вих., старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національного університету фізичного виховання і спорту України

Україна, м. Київ -03150, вул. Фізкультури 1

ORCID- <https://orcid.org/0000-0002-1032-6165>

Прийнято: 16.10.2025 | Опубліковано: 31.10.2025

***Анотація:** Метою дослідження є виявити вплив інтерактивних методів навчання на вмотивованість до занять у студентів в закладах вищої освіти фізкультурного профілю.*

Стаття присвячена науково-технологічній суті інтерактивних методів яка на пряму стосується змісту та організації педагогічного процесу у фахових закладів вищої освіти на засвоєнні студентами знань, умінь та навичок, інтелектуального, морального, комунікативного характеру, здоров'язберігаючих і здоров'яформуючих науково обґрунтованих чинників фізичної культури, досягнення та інновації сучасного суспільства. Інтерактивні методи є одним з видів інноваційних методів навчання.

Інновація в області підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури – є використання та введення у навчальний процес новітніх технологій, які створюють умови для більш ефективної системи навчального процесу в сфері фізичної культури і спорту.

*Вирішення поставленої мети передбачає використання таких **методів** дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел; педагогічне спостереження; соціологічні методи (анкетування); методи статистичної обробки даних. Особливу увагу приділено виявленню ефективних інтерактивних методів навчання, які сприяють мотивуванню студентської молоді до оволодіння знаннями у фахових ЗВО. **Результати.** У ході дослідження визначено, що застосування у навчанні інтерактивних методів призвело до того, що відвідування занять студентами зросло протягом експерименту на 25%. Аналізуючи динаміку успішності студентів підтверджено, що застосування інтерактивних методів вплинуло на рівень зацікавленості студентів до освітнього компоненту та сприяло підвищенню мотивації, що в свою чергу вплинуло на успішність засвоєння знань. У результаті застосування*

інтерактивних методів, окрім підвищення зацікавленості, зазнало змін відношення та термін часу, який студенти почали приділяти самостійній роботі. Значно зросла активність студентів їх бажання розмовляти з викладачем, захистити свою думку, брати участь у обговоренні. **Висновки.** Встановлено, що застосування передових освітніх технологій в підготовці фахівців обумовлено бурхливим протіканням інтеграційних та інформаційних процесів сучасного суспільства, появою нововведень у системі освіти, що спрямоване на зайняття гідного місця у світовому освітньому просторі. В процесі спрямованому на формування та підвищення вмотивованості студентів велику роль відіграє вимогливість педагога, його вмінням організовувати освітній процес та знаходити форм проведення навчальних занять для яких характерна новизна, використовувати індивідуальний підхід. Перспективним напрямом подальших досліджень є вивчення проблем вмотивованості студентів ЗВО до освітньої (навчальної, наукової) діяльності. Цей напрям спрямований на поглиблені аналітичні, діагностичні результати майбутніх досліджень.

Ключові слова. Інноваційні методи, педагогічні технології, фізичне виховання, мотивація студентів.

The impact of interactive teaching methods on motivation to study among students of higher education institutions specializing in physical education

Pavlova Tatiana

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor at the Department of Theory and Methodology of Physical Education National University of Physical Education and Sports of Ukraine Kyiv, Ukraine

Dolzhenko Liudmyla

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor at the Department of Theory and Methodology of Physical Education National University of Physical Education and Sports of Ukraine Kyiv, Ukraine

Kuznetsova Larysa

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor at the Department of Theory and Methodology of Physical Education National University of Physical Education and Sports of Ukraine Kyiv, Ukraine

Perehinetc Mykhailo

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, lecturer at the Department of Theory and Methodology of Physical Education National University of Physical Education and Sports of Ukraine Kyiv, Ukraine

Abstract: *The purpose of the study is to identify the impact of interactive teaching methods on students' motivation to participate during lessons at higher education institutions specializing in physical culture and sports. The article is devoted to the scientific and technological core ideas of interactive methods, which lies in the prioritization of the pedagogical process content in professional institutions of higher education. This prioritization focuses on students' acquisition of intellectual, moral, behavioral, mobilizational, motor, communicative, health-preserving, and health-forming values of physical culture, based on various scientific discoveries, achievements, and innovations of global culture. Interactive methods are one of the types of innovative teaching methods. Innovation in the field of training future specialists in physical culture refers to the introduction of new approaches that ensure a qualitative increase in the efficiency of processes demanded in the field of physical culture and sports. To achieve the stated goal were applied following research methods*

- analysis and generalization of literature sources; pedagogical observation; sociological methods (questionnaires); and methods of statistical data processing. Particular attention is paid to identify effective interactive teaching methods that contribute student's motivating to acquire knowledge in professional higher education institutions. **Results.** The study found that the application of interactive methods in teaching led to a 25% increase in class attendance during the experiment. Analyzing the dynamics of students' academic performance confirmed that the use of interactive methods enhanced their interest in subjects and increased motivation, as a result academic performance improved by an average of 30%. In addition to increasing engagement, the use of interactive methods encouraged students to devote more time for independent work. Significantly increased the students' activity, willingness to communicate with the lecturer, defend their opinions and take part in discussions. **Conclusions.** It was found that the application of modern technologies in the educational process is determined by the integrative and informational processes taking place in society, by the formation of a new education system oriented to integration into the global educational space. The formation and enhancement of motivation are largely determined by the proper organization of classes, an individual approach, the teacher's demandingness, dynamism and emotionality, innovation of teaching methods and instructional formats. A promising direction for future research is the study of university students' motivation for educational and scientific activities, which requires comprehensive research and diagnostics of the results. It is necessary to study educational, scientific, and professional motivation at different stages of personal development and formation.

Keywords: innovative methods, pedagogical technologies, physical education, student's motivation.

Постановка проблеми. Інновації (від італ. *innovazione* – новизна, нововведення) – це впровадження нових методів організації діяльності та

управління, а також застосування сучасних технологій, що стосуються різних аспектів життя людства.

До інновації у педагогічній діяльності повинно бути особливе ставлення, як до нової, особливої форми мислення, діяльності і підходів сучасного викладача, які спрямовані на включення в освітній процес нововведень, або сприйматися, як прогресивне оновлення сучасної освіти [5].

Інноваційний процес в освіті являє собою комплекс послідовних і систематичних дій, що мають на меті оновлення та вдосконалення освітньої сфери. Він включає зміни у меті, змісті, організації, формах і методах навчання та виховання, а також адаптацію освітнього процесу до сучасних соціально-історичних умов.

Кожне нове покоління повинно приділяти увагу своєму фізичному здоров'ю, адже це є ключовим фактором для успішного освоєння різних професій. Доведено, що високий рівень фізичного розвитку молоді забезпечує кращу підготовленість до викликів сучасного життя. [7].

Іншими словами, сьогодні, як ніколи раніше, фізична культура та виховання молодого покоління мають бути спрямовані на забезпечення їхнього здорового майбутнього. З огляду на це, особливо важливим є раціональний підхід до організації педагогічного процесу викладання фізичної культури, тому дуже важливим є процес підготовки гідних майбутніх спеціалістів у фахових ЗВО. У результаті рівень освіти студентської молоді значною мірою залежатиме від ефективності впровадження новітніх педагогічних технологій, побудованих на сучасних методологічних засадах і дидактичних принципах, які сприяють комплексному підходу до навчання [5].

Перш за все, варто звернути увагу на сутність ключових інноваційних методів. Мультимедійні технології безпосередньо пов'язані зі створенням мультимедійних продуктів, таких як електронні книги, енциклопедії, комп'ютерні фільми та бази даних. У цих продуктах гармонійно поєднуються

текстова, графічна, аудіо- і відеоінформація, а також анімація. Мультимедіатехнології значно розширили функціональні можливості комп'ютера, зробивши його справжнім помічником. Вони дозволили людям різного віку, не покидаючи навчальної аудиторії, дому чи офісу, долучатися до лекцій видатних науковців, брати участь у конференціях і дискусіях, а також вести листування [6].

Інтегровані технології є сучасним видом інноваційних рішень, які базуються на тому, що викладач визначає основні реакції, поняття, ідеї та навички, необхідні для засвоєння студентами. Далі, використовуючи багатогранний підхід, він допомагає студентам спрямувати власну діяльність для досягнення визначених цілей. При цьому кожен студент має можливість працювати у зручному для себе темпі: поповнюючи прогалини у своїх знаннях або пропускаючи матеріал, який уже добре засвоєний і закріплений практично. [10].

Технології ігрового навчання передбачають таку організацію освітнього процесу, за якої засвоєння матеріалу відбувається шляхом занурення студентів у навчальну гру. Це може включати моделювання певних явищ або ситуацій, що дозволяє учасникам ніби «проживати» їх.

Групові технології навчання характеризуються побудовою педагогічного процесу, під час якого опанування вправ чи матеріалу відбувається у форматі взаємодії між студентами (взаємонавчання) у невеликих групах. Такий підхід забезпечує можливість диференціації та індивідуалізації навчального процесу, створюючи умови для внутрішньої мотивації студентів до активного пізнання і засвоєння знань [9, 13,14].

Особливий вид інноваційних технологій, який може бути ефективно застосований у навчанні студентів, становлять технології індивідуалізації навчального процесу, що має особливе значення у фізичному вихованні. Такий підхід передбачає організацію освітнього процесу з урахуванням індивідуальних

особливостей студентів, їхніх здібностей, рівня розвитку та набутих навичок. Головною метою цих технологій є забезпечення максимально ефективної роботи молоді в межах існуючої системи навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним із ключових напрямів модернізації освітньої системи України є впровадження інноваційних педагогічних технологій та методів у навчальний процес закладів вищої освіти.

Науковці визначають педагогічну інновацію як специфічну форму діяльності та мислення, що спрямовані на впровадження новацій в освітньому середовищі, або як процес розробки, застосування й популяризації нових підходів у сфері освіти. [2,5,6].

Проблема інноваційності в освітній системі набула особливої актуальності після здобуття Україною незалежності. Це зумовлено низкою факторів:

- нові соціально-економічні зміни створили потребу в суттєвому реформуванні освітньої системи, а також переосмисленні методології й технологій організації педагогічного процесу в навчальних закладах різних форм (гімназії, ліцеї, коледжі тощо). Крім того, виникла необхідність підготовки нового покоління науково-педагогічних і педагогічних працівників;
- посилилася тенденція до гуманітаризації змісту освіти, з'явилися нові навчальні дисципліни, а разом із цим стрімко виникла потреба у викладачах, здатних забезпечити творчий та інноваційний підхід до втілення цих змін;
- на відміну від жорсткого регламентування змісту та організації навчального процесу в радянські часи, сучасна освіта надала викладачеві можливість створювати власну педагогічну лабораторію. Це, безумовно, потребує здобуття досвіду в реалізації інноваційної діяльності;
- входження навчальних закладів у ринкові відносини спричиняє конкуренцію між державними та недержавними закладами вищої освіти,

відкриваючи можливості для молоді навчатися там, де інноваційний потенціал та якість освіти є найкращими;

- стрімкі зміни в інформатизації суспільства підкреслюють необхідність модернізації інформаційно-освітнього середовища [3,4].

Д.С. Мазоха наголошує, що професія педагога вимагає особливої чутливості до постійних змін у суспільному житті, здатності розуміти актуальні потреби спільноти та своєчасно адаптувати навчально-виховну діяльність. Ця здатність набуває особливого значення в умовах сучасної постіндустріальної, інформаційної епохи, яка висуває вимоги до принципово нових навичок, умінь та способів мислення.

Заклад освіти, як ключовий інститут соціалізації людини і підготовки молоді до активної участі у майбутніх суспільних процесах, має проявляти виключну увагу як до нових реалій і тенденцій суспільного розвитку, так і до змін у змісті, формах і методах навчання та виховання [8,11].

У сучасній педагогічній науці та практиці сформовано доволі широкий спектр освітніх технологій. Однією з них є технологія, заснована на особистісно орієнтованому підході до педагогічного процесу. Вона включає педагогіку співробітництва, гуманно-особистісний підхід, а також методики, спрямовані на розвиток особистості через активізацію та інтенсифікацію діяльності учасників навчального процесу.

Іншим важливим напрямом є педагогічні технології, засновані на ефективному управлінні та організації навчального процесу, серед яких виділяються [12]:

- технологія індивідуалізації навчання;
- культурно-виховна система диференційованого навчання відповідно до інтересів студентів;
- перспективно-випереджувальна методика із залученням опорних схем та коментованого управління;

- технологія програмованого навчання;
- сучасні комп'ютерні технології.

Одним із ключових напрямів є педагогічна технологія, спрямована на дидактичне вдосконалення та реконструкцію навчального процесу. Вона ґрунтується на застосуванні теорій поетапного формування розумових дій, міжкультурного діалогу та інших аспектів.

Не менш важливим є технологія саморозвиваючого навчання, яка охоплює такі значущі аспекти, як самовиховання, самоствердження, самоосвіту, самовираження, самовизначення та самоактуалізацію. Цей підхід спрямований на досягнення особистісних і суспільних цілей, а також на успішну адаптацію в соціальному середовищі [1,13,15].

У процесі розробки технології саморозвиваючого навчання передбачається кілька етапів розвитку особистості. Початковий етап зосереджений на вирішенні завдань, таких як формування етичної поведінки, розвиток навичок самоаналізу та самоорганізації. Другий етап стосується вибору професійного шляху та процесу самопізнання. Третій і найвищий етап спрямований на досягнення саморегуляції та самоактуалізації особистості.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри активне обговорення питання щодо вдосконалення навчального процесу у підготовці спеціалістів з фізичного виховання, проблема використання інноваційних методів у вивченні освітніх компонентів залишається недостатньо дослідженою. Це питання вимагає суттєвого переосмислення форм і методів проведення занять, способів контролю засвоєних знань, а також коригування змісту навчальних програм і авторських матеріалів відповідно до сучасних тенденцій і умов освітнього процесу. Важливо розробити педагогічні стратегії та програми, які б передбачали інтеграцію максимально можливої кількості інновацій у навчальний процес для ефективної підготовки майбутніх фахівців у сфері фізичного виховання.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою нашого дослідження є визначення ефективності застосування та впливу інтерактивних методів навчання на підвищення вмотивованості та зацікавленості до занять у студентів в закладах вищої освіти фізкультурного профілю.

Актуальність цієї теми полягає у визначенні найбільш ефективних новітніх форм та методів навчання, які, на жаль, не всіма викладачами сприймаються позитивно, але неможна ігнорувати багатьох досліджень, які підтверджують, що використання та впровадження інноваційних підходів є на сучасному етапі підготовки фахівців, найбільш ефективним шляхом у навчанні студентської молоді. Завданням нашого дослідження стало визначення ключових методичних інновацій, які на сьогоднішній день пов'язані із застосуванням інтерактивних методів навчання. Використання таких методів у педагогічній практиці сприяє вирішенню проблеми активізації навчальної діяльності у закладах вищої освіти, що є фундаментом усіх сучасних педагогічних теорій і технологій, особливо на нинішньому етапі підготовки студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для дослідження найбільш ефективних методів навчання серед студентів фізкультурного профілю, а також для аналізу застосування інтерактивних методів у процесі підготовки студентів у закладах вищої освіти було проведено анкетування. Це дало змогу з'ясувати ставлення студентів до інтерактивних методів. Дослідження здійснювалося на базі Національного університету фізичного виховання і спорту України (НУФВСУ) зі здобувачами другого (магістерського) рівня освіти за спеціальністю 017 Фізичне виховання і спорт. У дослідженні взяли участь 25 студентів.

Було створено анкету, яка містила запитання щодо оцінки інтерактивних методів, застосованих у процесі навчання, а також їхньої доцільності. Опитування проводили в два етапи: перший - на початку дослідження, коли інтерактивні методи ще не було реалізовано; другий - після завершення навчання

освітніх компонентів зі здобувачами вищої освіти, які брали участь у навчанні з використанням інтерактивних методик.

Аналізуючи результати анкетування, можна зробити висновок, що на початку експерименту студенти відповідали на запитання анкети «Яке Ваше відношення до введення в процес навчання інноваційних методів?» таким чином: 30% оцінили як відмінно, 25% – добре, 15% – задовільно, а 30% – незадовільно. Проте наприкінці дослідження ці показники суттєво змінилися: 75% студентів оцінили відмінно, 15% – добре, а 10% – задовільно. Жоден студент не дав негативної оцінки.

На запитання: «Як ви вважаєте, чи покращить проведення занять із використанням інтерактивних методів рівень ваших знань?» студенти надали такі відповіді. На початку дослідження лише 10% студентів відповіли «Так», 25% обрали варіант «Скоріше так, ніж ні», 30% заявили «Скоріше ні, ніж так», відповідей «Ні» не було зовсім, а 35% зазначили, що «Ніколи над цим не міркував/ла». Така ситуація, особливо велика частка студентів, які навіть не замислюються над питанням, свідчить про їхню пасивність та відсутність зацікавленості в педагогічному процесі. Однак кінцеві результати опитування продемонстрували значну зміну: 85% студентів обрали «Так», 12% — «Скоріше так, ніж ні», жодного студента не залишилося серед тих, хто відповів «Скоріше ні, ніж так» чи «Ні», а лише 3% зазначили «Ніколи над цим не міркував/ла».

Наступним питанням було: "Чи покращилося б ваше відвідування занять, якби викладачі використовували інтерактивні методи?". На початку дослідження відповіді студентів розподілилися таким чином: "Так" — 5%, "Скоріше так, ніж ні" — 15%, "Скоріше ні, ніж так" — 55%, "Ні" — 20% і "Ніколи про це не думав/ла" — 5%. Кінцеві результати опитування продемонстрували такі дані: "Так" — 30%, "Скоріше так, ніж ні" — 20%, "Скоріше ні, ніж так" — 20%, "Ні" — 15% і "Ніколи про це не думав/ла" — 15%.

Наступне запитання анкети стосувалося перегляду навчального процесу та впровадження інтерактивних методів у педагогіку: чи хотіли б ви, щоб більшість дисциплін викладали із застосуванням інтерактивних підходів? На початку експерименту відповіді студентів розподілилися так: 55% зізналися, що раніше навіть не замислювалися над цим питанням, 25% підтримали ідею, 16% обрали варіант "скоріше так, ніж ні", 20% зазначили "скоріше ні, ніж так", і 6% категорично висловилися проти.

Після завершення експерименту та ознайомлення студентів із найпоширенішими інтерактивними методами, їхня думка значно змінилася. Позитивну відповідь «Так» дали 40% студентів, ще 40% обрали варіант «Скоріше так, ніж ні». Водночас «Скоріше ні, ніж так» зазначили 15%, а «Ні» відповіли лише 5% опитаних.

За допомогою наступного пункту анкети ми прагнули дізнатися, чи впливає використання інтерактивних методів на освітній процес. На початку впровадження інноваційних методик студенти поділилися своїми думками так: 25% дали відповідь «Так», 33% обрали варіант «Скоріше так, ніж ні», 32% відповіли «Скоріше ні, ніж так», а 10% зазначили «Ні». Однак після завершення курсу дисциплін, де активно застосовувалися інтерактивні методи навчання, розподіл відповідей змінився: 45% студентів обрали «Так», 35% - «Скоріше так, ніж ні», 17% - «Скоріше ні, ніж так» і лише 3% сказали «Ні».

Останнє питання в запропонованій нами анкеті звучало так: як ви вважаєте, чи сприяє використання інтерактивних методів у навчальному процесі підвищенню вашого бажання до самостійної роботи з дисципліни? Це питання є особливо важливим у контексті сучасної кредитно-модульної системи навчання, яка передбачає значний обсяг часу для самостійної роботи студентів.

Попередні результати показали, що до проведення експерименту відповідь "Так" дали лише 10% студентів, "Скоріше так, ніж ні" обрали 15%, "Скоріше ні, ніж так" зазначили 45%, а "Ні" відповіли 30%. Однак після завершення

експерименту спостерігалось суттєве поліпшення у відповідях, що свідчить про підвищення рівня зацікавленості та мотивації студентів самостійно вивчати додатковий матеріал для глибшого засвоєння дисципліни.

Висновки. Використання сучасних технологій у навчальному процесі є наслідком інтеграційних і інформаційних змін, що відбуваються в суспільстві. Це пов'язано з формуванням нової системи освіти, орієнтованої на інтеграцію у світовий освітній простір.

Мотивація студентів багато в чому залежить від правильної організації навчального процесу, індивідуального підходу викладача, його вимогливості, а також від динамічності, емоційності занять, їхньої новизни та сучасних форм проведення.

Питання зацікавленості студентів закладів вищої освіти у навчальній і науковій діяльності потребує ретельного вивчення і ґрунтовного аналізу результатів. Досліджувати навчальну, наукову та професійну мотивацію необхідно на різних етапах розвитку і становлення особистості.

Список використаних джерел

1. Бурчак С., Дмитренко В. Використання інтерактивних форм і методів у процесі формування проєктної компетентності майбутніх учителів технологій. *Вісник науки та освіти*. 2024. №5 (23), С. 773-782.
2. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі [монографія]. Суми, Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2020. С 444.
3. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 145 с.
4. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : монографія / Д. П. Антюшко, В. С. Володавчик, Л. І. Сєногонова та інші. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2022. 189 с.

5. Кібенко Л. М. Інноваційні методи навчання в ЗВО України, 2022.
6. Кузнецова О.Т. Сутність, взаємозв'язок та місце педагогічних технологій в системі фізичного виховання молоді. *Фізичне виховання і спорт у контексті державної програми розвитку фізичної культури в Україні: досвід, проблеми, перспективи*. 2015. №2, С.83-89.
7. Михалюк А. Використання інтерактивних методів навчання в процесі підготовки майбутніх педагогів. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка*. 2020. С. 76–79.
8. Остапко Л.О., Тройніна С.О., Коробко Ю.В. Роль інноваційних методів навчання в покращенні якості професійної освіти. *Перспективи та інновації науки. Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»*, 2023. №15, 424–435.
9. Резніченко І. Г. Використання інтерактивних методів навчання у процесі формування проєктної компетентності майбутніх педагогів. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024.
10. Савченко О. В. Проєктна компетентність як складова професійної підготовки вчителів: методологічні аспекти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2020. №12, С. 82-88.
11. Смолюк С. В. Використання інноваційних технологій навчання в процесі фахової підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. *Інноваційна педагогіка* . Одеса, 2022. Вип. 48. Т 2, С. 223-226.
12. Собченко Т., Федоренко В. Використання сучасних інтерактивних технологій у професійній підготовці філологів. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2023. №24(2), С. 142–151.
13. Томашевська М. Використання інтерактивних методів навчання при підготовці майбутніх педагогів у вищому навчальному закладі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2017. № 8, С. 178–188.

14. Фасолько Т.С., Чорна Г.В., Фроленкова Н.О. Інноваційні підходи у професійній підготовці майбутніх вихователі в закладів дошкільної освіти. *Перспективи та інновації науки*. 2022. № 2(7), С. 659-670.

15. Шапран І. С. Формування критичного мислення студентів засобами інтерактивного навчання. *Інноваційні педагогічні технології*. 2020. №3, С. 45-51.